

JAAERVERSLAG

Zeeland-West-Brabant

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

2020

CTA

Tilburg, 22 februari 2021

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg (CTA) eenheid Zeeland-West-Brabant
Postbus 8050
5004 GB Tilburg

Email: commissie-toezicht-arrestantenzorg.zeeland-west-brabant@politie.nl

Website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De commissie	3
2.1. Samenstelling van de commissie	3
2.2. Vergaderingen	4
2.3. Werkwijze van de commissie	5
3. Bevindingen	6
3.1. Insluiting / Binnenkomst arrestant	6
3.2. Verblijf / Huisvesting	7
3.3. Verblijf / Verzorging en bejegening	10
3.4. Veiligheid, calamiteiten en BHV	12
3.5. Bijzondere aandachtspunten	14
3.6. Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie	14
3.7. Eventuele toevoegingen	14
3.8. Specifieke aandacht voor jeugdige, verslaafden en psychische aandoeningen	15
3.9. Bevindingen van arrestanten	16
4. Conclusies en aanbevelingen	17
<u>Bijlage:</u>	
Overzicht locaties en aantal inspecties per locatie 2020	18

1. Inleiding

De Commissie van Toezicht Arrestantenzorg eenheid Zeeland-West-Brabant (hierna: de commissie) heeft conform artikel 50 van het Besluit beheer politie tot taak toezicht te houden op de arrestantenzorg, gevraagd en ongevraagd aan de korpschef advies uit te brengen en inlichtingen te geven omtrent aangelegenheden betreffende de arrestantenzorg. Jaarlijks brengt de commissie een verslag uit over haar werkzaamheden en bevindingen aan de korpschef van politie. In dit jaarverslag brengt de commissie verslag uit van haar werkzaamheden en bevindingen over het verslagjaar 2020. Het verslag wordt door de commissie ook ter kennis gebracht van de politiechef. Ook is het verslag een onderdeel van het Landelijk Centrum CTA (LC CTA)-verslag.

Tot slot wenst de commissie niet onopgemerkt te laten dat het jaar 2020 in zijn algemeenheid in het teken heeft gestaan van de corona-pandemie en de ingrijpende maatregelen die ter bestrijding hiervan zijn genomen. Dit heeft ook zijn weerslag gehad op de werkzaamheden van de commissie, waarbij zij zo goed mogelijk rekening heeft gehouden met de gewijzigde omstandigheden.

2. De commissie

2.1. Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit tenminste 5 onafhankelijke leden die worden benoemd door de minister van Justitie en Veiligheid. Dat gebeurt op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie. De leden worden benoemd voor de duur van ten hoogste 4 jaren. Zij kunnen éénmaal worden herbenoemd voor maximaal dezelfde periode. Bij de samenstelling van de commissie wordt rekening gehouden met de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van leden¹. In het verslagjaar 2020 was de samenstelling van de commissie als volgt:

Naam	Functie	Achtergrond	Benoemd tot	Termijn
Dhr. P.A. van den Ouden	Voorzitter	Gezondheidszorg / psychiatrie Politiek / fractievoorzitter	01-06-2023	2 ^e
Dhr. T.J.M. Ruikes	Vicevoorzitter per 02-07-2019	Gehandicaptenzorg / management	01-06-2023	2 ^e
Mw. T.P. Sebus-Segers	Lid	Orthopedagoog- generalist/jeugdzorg en gehandicaptenzorg	01-06-2023	2 ^e
Dhr. B. van der Linden	Lid	Gevangeniswezen	01-09-2022	2 ^e
Dhr. J.L. Voetelink	Lid	Koninklijke luchtmacht / kwaliteitsmanagement en integriteit	01-04-2022	1 ^e
Dhr. W.F. Visée	Lid	Gezondheidszorg / verslavingsarts KNMG	01-04-2022	1 ^e
Mw. S.A. Ganpat	Lid	Juridisch / rechtbank	01-09-2023	1 ^e
Mw. J.M. Blom-Baars	Lid	Antropologie / cultureel antropoloog socioloog niet westerse-samenlevingen	01-09-2023	1 ^e

¹ Artikel 2 Regeling toezicht arrestantenzorg

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit de politieorganisatie. Het ambtelijk secretariaat wordt - middels een duobaan - uitgevoerd door mevrouw R.G.F Joosten en mevrouw F. Bakirci, beiden werkzaam als staffunctionaris bij de politie Eenheid Zeeland-West-Brabant.

2.2. Vergaderingen

In 2020 heeft de commissie vier maal plenair vergaderd. Bij alle overleggen was de teamchef van het team Arrestantentaken (hierna: TAT) aanwezig. Sinds september is er vanuit het TAT een aandachtsfunctionaris toegevoegd die de CTA in zijn portefeuille heeft. In die rol houdt hij zich voor de cellencomplexen en de ophoudkamers in de rechtbanken bezig met de voorbereiding van de inspecties, de reacties op de inspectieverslagen en ziet hij erop toe dat de gegeven adviezen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Tijdens de vergaderingen worden de bevindingen van de inspecties besproken en de inspectieverslagen vastgesteld. Discussiëren over interpretatie, conclusies en aanbevelingen zijn voor de commissie een belangrijk middel om de kwaliteit van de inspecties te behouden en te verhogen. Verder wordt aandacht besteed aan veelvoorkomende aandachtspunten en de onderwerpen vanuit het LC CTA. Ook worden praktische zaken besproken. Door de teamchef TAT wordt daar waar nodig verduidelijking gegeven en wordt een terugkoppeling gegeven over de ontwikkelingen die gaande zijn op het gebied van arrestantenzorg.

Voorts heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de voorzitter en de (toenmalig) politiechef, mevrouw mr. J.C.J. Ekelmans, in aanwezigheid van de teamchef TAT, waarbij het jaarverslag, de samenwerking en de voortgang met betrekking tot eventuele knel/aandachtspunten onderwerp van gesprek zijn geweest. Ook heeft er tweemaal een voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de commissie, de leiding van de DROS en het secretariaat van de commissie. Daarnaast heeft er tweemaal een voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen de voorzitter en het secretariaat van de commissie afzonderlijk.

Ook hebben de voorzitter en de secretarissen éénmaal deelgenomen aan het landelijk overleg met het LC CTA waarbij alle eenheden aanwezig waren.

Tevens heeft een aantal leden van de commissie deelgenomen aan een landelijke conferentie, waarbij onder meer het onderwerp van minderjarigen in de politiecél en een kennisquiz op de agenda stonden.

In 2019 heeft de commissie een zelfevaluatie gehouden waarbij met elkaar is gereflecteerd over relevante onderwerpen die het functioneren van de commissie betreffen. Met de inzichten en afspraken die hieruit naar voren zijn gekomen, beoogt de commissie de kwaliteit van haar werkzaamheden te verbeteren en zich verder te ontwikkelen. Zo heeft de commissie het plan opgevat om in het jaar 2020 naast de reguliere vergaderingen tweemaal een bijeenkomst te organiseren waarin deskundigheidsbevordering centraal staat. Vanwege de corona-pandemie heeft dit geen doorgang kunnen vinden. Zodra hier weer mogelijkheden toe zijn, zal de commissie hieraan verder gevolg geven.

2.3. Werkwijze van de commissie

De commissie houdt binnen de eenheid Zeeland-West-Brabant middels inspecties toezicht op alle plaatsen waar de politie arrestanten insluit en verzorgt². De commissie stelt zich tot doel om de in de rechtbank ingerichte ophoudkamers en de politiecellencomplexen jaarlijks tweemaal te inspecteren en de ophoudlocaties éénmaal. In 2020 kondigde de regering (meermaals aangepaste) maatregelen af om de coronacrisis te bedwingen. Op basis hiervan heeft het LC CTA in maart geadviseerd om de inspecties tijdelijk op te schorten, waaraan de commissie uitvoering heeft gegeven. Met de versoepeling van de maatregelen in mei heeft het LC CTA aangekondigd dat hervatting van de inspecties weer mogelijk was, waarbij een aantal handreikingen zijn gedaan³. In oktober heeft het LC CTA daar nog 2 punten aan toegevoegd⁴. Opgemerkt wordt dat de commissie - met het oog op 'het vierogenprincipe' wat volgens haar leidt tot meer gedetailleerde en objectievere inspectieresultaten - in afwijking van het advies van het LC CTA heeft besloten om te inspecteren met twee commissieleden.

Locaties

Type	Aantal	Verblijf	Toezicht	Voorziening	Beheer
Cellencomplex	3	meerdaags	arrestantenverzorger	cel	politie
Rechtbank	2	kantoor tijden	arrestantenverzorger	ophoudkamer	rechtbank
(Politie)bureaus met ophoudkamers	17	max. 9 uur+	politie	ophoudkamer	politie

In de eenheid Zeeland-West-Brabant zijn er 22 locaties die door de commissie worden geïnspecteerd: drie cellencomplexen (Tilburg, Breda en Middelburg), 17 locaties met ophoudkamers gevestigd in politiebureaus en 2 locaties met ophoudkamers gevestigd in de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda en Middelburg). In 2020 heeft de commissie 23 inspecties uitgevoerd. 16 bij de ophoudkamers van de politiebureaus, 3 bij de ophoudkamers van de rechtbanken en 4 in de cellencomplexen. Vanwege de coronamaatregelen heeft de commissie niet alle ophoudkamers in de rechtbanken en politiecellencomplexen tweemaal kunnen inspecteren. Een overzicht van locaties en het aantal inspecties per locatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

De inspecties worden uitgevoerd op basis van een landelijk ontwikkeld inspectieformat om uniformiteit in de beoordeling te bevorderen. Om tot een objectief oordeel te komen worden de inspecties met minimaal twee commissieleden uitgevoerd, in wisselende samenstelling, op wisselende dagen en

² Artikel 5, lid 1, van de Regeling toezicht arrestantenzorg

³ • Vanaf 1 juni 2020 kunnen onder de geldende RIVM-beperkingen de inspecties in alle eenheden worden hervat. Dat betekent in ieder geval: blijf thuis bij klachten en bezoek de locatie niet als daar sprake is van een besmetting. Zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus/gezondheidsadviezen>.

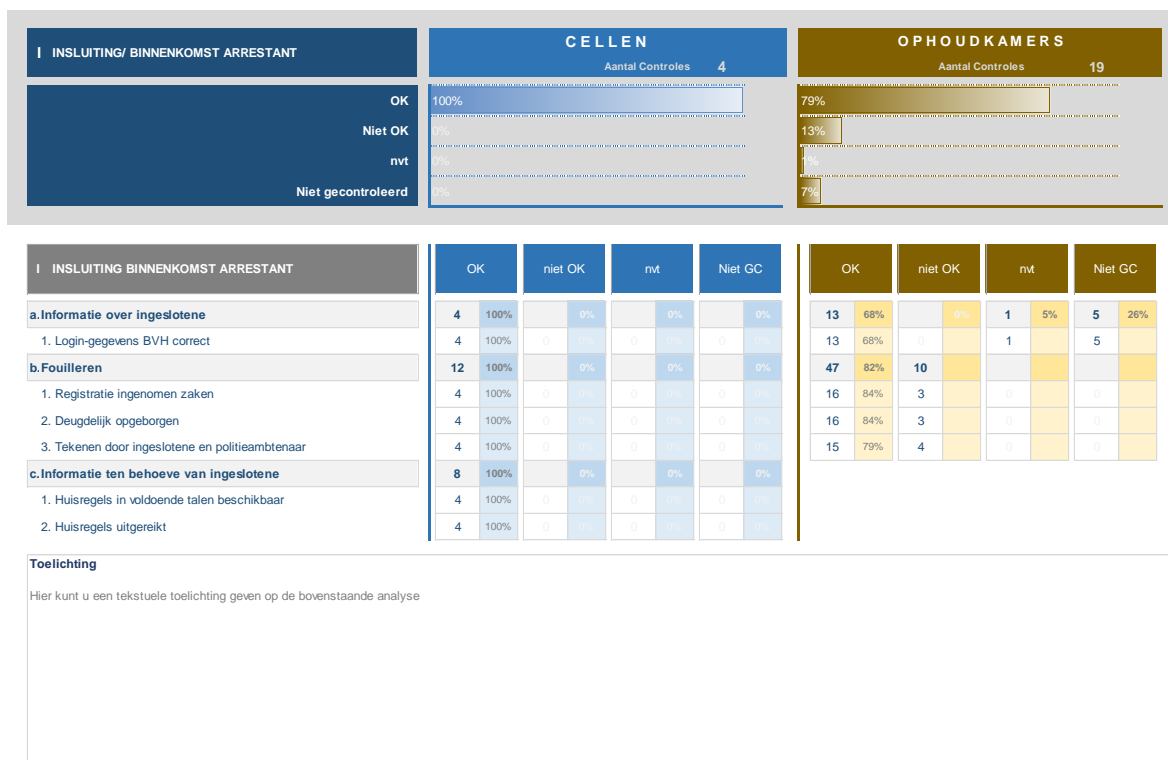
- Gelet op de bijzondere omstandigheden is het al dan niet inspecteren ter beoordeling aan ieder individueel commissielid.
- Inspecties worden uitgevoerd door maximaal 1 commissielid.
- Op de politielocaties dienen alle ter plaatse geldende voorzorgsmaatregelen in acht te worden genomen
- Op locatie stelt het commissielid zich op de hoogte van de actuele situatie c.q. geldende voorschriften (zoals werkinstructies corona Arrestantenzorg en Verplicht testen coronavirus verdachten).
- Met een arrestant wordt niet in gesprek gegaan dan na mondelinge afstemming met de OPCO/arrestantenzorg.
- De inspecties richten zich gedurende deze periode ook in het bijzonder op de getroffen maatregelen rondom het coronavirus en de wijze waarop daarnaar wordt gehandeld door het aanwezige politiepersoneel alsmede de zorg rond arrestanten.
- ⁴ • Draag gedurende het bezoek voortdurend een mondkapje
- Kondig de inspectie van tevoren aan. Dit is met name van belang om niet op een plek te komen waar sprake is van een besmetting.

tijdstippen. Van elk bezoek wordt vervolgens een inspectieverslag opgesteld⁵, waaraan conclusies en/of aanbevelingen worden verbonden⁶. De commissieleden controleren aan de hand van het inspectieverslag van het vorige bezoek of opgemerkte zaken verbeterd dan wel uitgevoerd zijn. Het verslag wordt vervolgens voor een inhoudelijke reactie aan de direct voor de betrokken locatie verantwoordelijk leidinggevende (teamchef) verzonden, waarna het verslag voorzien van een reactie van de teamchef op de eerstvolgende vergadering van de commissie wordt besproken en vastgesteld. De commissie gaat ervan uit dat de teamchefs naar aanleiding van de door de commissie geconstateerde aandachtspunten de benodigde actie(s) ondernemen. De bevindingen uit de inspectieverslagen en hetgeen tijdens de vergaderingen besproken is, vormen de grondslag voor dit jaarverslag.

3. Bevindingen

In de volgende paragrafen worden de items uit het inspectieformulier besproken. Iedere paragraaf begint met een kwantitatief (deel)overzicht vanuit de database van de resultaten van de uitgevoerde inspecties⁷.

3.1. Insluiting / Binnenkomst arrestant

Informatie over arrestant

Tijdens de inspecties in 2020 is gebleken dat de 'login' gegevens in het bedrijfsprocessensysteem van de politie eenheid Zeeland-West-Brabant (BVH) in alle gevallen waarin op dit punt is gecontroleerd op orde was.

⁵ Artikel 5, lid 7, van de Regeling toezicht arrestantenzorg

⁶ De opbouw van het inspectieverslag is hetzelfde als de route die door een arrestant wordt afgelegd wanneer deze wordt ingesloten.

⁷ De database is in 2018 landelijk in gebruik genomen. Hierin worden alle gegevens van de inspecties verwerkt en procentueel weergegeven.

Fouilleren

Het registreren, opbergen en het laten tekenen door arrestanten bleek in 2020 doorgaans op orde. Op vijf ophoudlocaties, te weten Bergen op Zoom, Tilburg (teambureau Leijdal), Etten-Leur, Breda (teambureau Markdal) en Goes was dit niet het geval. In Bergen op Zoom constateerde de commissie dat de afsluitbare kluisjes waarin de bij foullering ingenomen bezittingen van arrestanten worden opgeborgen, niet door alle politiemedewerkers even consequent worden afgesloten. Bovendien verdient het gebruik van foulleringzakken verbetering. In Tilburg (teambureau Leijdal) worden ingenomen spullen weliswaar in een afgesloten foulleringzak opgeborgen, maar worden deze verder niet geregistreerd. Hierdoor vindt de voorgeschreven ondertekening door de arrestant en de ambtenaar niet plaats en krijgt de arrestant hiervan ook geen afschrift overhandigd. De commissie vindt dat de arrestant op zijn minst zijn handtekening op de foulleringzak zou moeten zetten. In Etten-Leur worden alle spullen in een foulleringzak gestopt en in een krat voor de ophoudkamer bewaard. Dit maakt het kwetsbaar voor diefstal. In BVH wordt weliswaar geregistreerd wat er is ingenomen, maar wordt dit niet door de arrestant getekend. Ook in Breda (Teambureau Markdal) worden de ingenomen spullen niet altijd op de voorgeschreven wijze geregistreerd en opgeslagen - de spullen worden opgeborgen in een bakje dat buiten bij de celdeur staat - en evenmin door de arrestant getekend. In Goes worden ingenomen spullen in een foulleringzak opgeborgen en in per cel genummerde bakjes op de kamer van de Operationeel coördinator (OPCO) in een open kast bewaard. Er zijn kluisjes aanwezig op de gang van de ophoudkamers, maar die worden niet of nauwelijks gebruikt omdat de sleuteltjes zoek zijn.

Informatie ten behoeve van arrestant

Het uitreiken van de huisregels bleek in alle gevallen op orde.

3.2. Verblijf / Huisvesting

II VERBLIJF / HUISVESTING		CELLEN				OPHOUDKAMERS			
		Aantal Controles 4				Aantal Controles 19			
OK		96%				95%			
Niet OK		4%				4%			
nvt		0%				0%			
Niet gecontroleerd		0%				0%			

II VERBLIJF / HUISVESTING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. Cellen/ophoudkamers	28	100%	0	0%	0	0%	0	0%
1. Werking intercom	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Temperatuur	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Ventilatie	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
4. Verlichting	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
5. Schoon	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Veilig	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
7. Dag/Nacht	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
b. Gangen	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
1. Schoon	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Geen rondslingerende zaken	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
c. Douches/ toilet	18	90%	2	10%	0	0%	0	0%
1. Werkend	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Schoon	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Veilig	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
4. Douche doorspoelenregistraties	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
5. Oogdouchesregistraties	2	50%	2	50%	0	0%	0	0%

II VERBLIJF / HUISVESTING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. Cellen/ophoudkamers	106	93%	7	6%	0	0%	0	0%
17	89%	1	5%	0	0%	0	0%	
17	89%	2	11%	0	0%	0	0%	
19	100%	0	0%	0	0%	0	0%	
18	95%	1	5%	0	0%	0	0%	
19	100%	0	0%	0	0%	0	0%	
16	84%	3	16%	0	0%	0	0%	
b. Gangen	37	97%	1	3%	0	0%	0	0%
19	100%	0	0%	0	0%	0	0%	
18	95%	1	5%	0	0%	0	0%	
56	98%	1	2%	0	0%	0	0%	
19	100%	0	0%	0	0%	0	0%	
18	95%	1	5%	0	0%	0	0%	
19	100%	0	0%	0	0%	0	0%	
0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	

Cellen/ophoudkamers

Op één locatie na waren de intercoms in de cellen en ophoudkamers prima op orde. In Middelburg (teambureau Walcheren) werd op de intercom van 1 ophoudkamer niet gereageerd waarbij de commissie opmerkt dat de oorzaak hiervan niet gelegen hoeft te zijn in de techniek, maar zeker ook te maken kan hebben met de omstandigheid dat er geen arrestanten waren ingesloten.

De cellen en ophoudkamers waren in alle gevallen schoon. Verder heeft de commissie tijdens haar inspecties geconstateerd dat de (lucht)temperatuur en de ventilatie in de geïnspecteerde locaties doorgaans goed geregeld en onder controle waren. De commissie merkt in dit verband ten aanzien van de rechtbank in Breda op dat haar is gebleken dat de luchttemperatuur in de ophoudkamers weliswaar voldoet aan de voorschriften, maar dat de temperatuur in zijn algemeenheid als niet comfortabel wordt ervaren. Dit heeft te maken met de inrichting van de ophoudkamers, welke geheel in beton zijn uitgevoerd. Door het zitten op de betonnen banken koelt men snel af. De commissie adviseert dan ook de arrestanten actief te informeren over de beschikbaarheid van dekens.

De verlichting bleek met uitzondering in Middelburg (teambureau Walcheren) op orde. Op voornoemde locatie leek de indirecte verlichting (2 TL-lampen op de gang) defect.

Op een drietal locaties bleek dat de veiligheid niet op orde was. In Bergen op Zoom zijn de celraampjes aan de binnenkant voorzien van metalen kozijnen die zijn vastgeschroefd. Deze schroefjes zijn door arrestanten los te maken, waarna het celraampje verwijderd kan worden. Voor de veiligheid van zowel arrestanten als de politiemedewerkers is het naar oordeel van de commissie dringend nodig dat de celraampjes worden vervangen of zodanig bevestigd worden dat de metalen kozijnen niet door arrestanten kunnen worden losgeschroefd en als wapen kunnen worden gebruikt, hetgeen kennelijk kort voor de inspectie al was gebeurd. In Oosterhout bevindt zich boven de deur van de ophoudkamer een radio luidspreker. De commissie vraagt zich af of deze wel 'hufferproof' is. Bij beschadiging zou het mogelijk kunnen zijn dat de arrestant zich met de brokstukken kan verwonden. In Roosendaal vertonen de zitblokken in de ophoudkamers scherpe randen.

Gangen

Op alle locaties bleken de gangen tijdens de inspecties schoon. In Bergen op Zoom trof de commissie in de gang bij de ophoudkamers een losse elektrische schakelaar aan. Dit is een gevaarlijke situatie.

Douches/ Toilet

Douches en toiletten bleken op alle locaties werkend. Op één locatie in Tilburg (teambureau Groene Beemden) was het toilet niet schoon. De veiligheid was op alle locaties op orde.

Opgemerkt wordt dat in het overzicht hierboven de resultaten ten aanzien van de oogdouches in de ophoudkamers niet zijn opgenomen, terwijl deze wel in het inspectieformulier zijn vastgelegd. Tijdens haar inspecties heeft de commissie geconstateerd dat in Roosendaal een registratie van het doorspoelen van de oogdouches ontbrak. Het afdoppen van de oogdouches bleek in Roosendaal en het cellencomplex in Middelburg niet op orde. In Roosendaal lagen de doppen naast de oogdouches en in Middelburg was het kapje van de oogdouche kapot. Ook merkte de commissie op dat op deze locatie de afvoergootsteen zich onhandig ver van de oogdouche bevindt. In het cellencomplex Tilburg zagen de oogdouches er niet schoon uit (kalkaanslag en roest). In de rechtbank Middelburg trof de commissie een oogdouche aan die verkalkt, afgeplakt en niet meer in gebruik was. In plaats van oogdouches wordt een flacon aangeboden met een middel dat verzachting brengt. De commissie is

van mening dat de inrichtingen moeten voldoen aan de gestelde criteria, waaronder de aanwezigheid van een goed functionerende en goed onderhouden oogdouche-installatie. Een flacon kan weliswaar als tijdelijk alternatief gebruikt worden, maar herstel en goed onderhoud van de oogdouche blijft noodzakelijk. Daarbij wordt nog opgemerkt dat een flacon bovendien minder goed spoelt dan een oogdouche. In Etten-Leur is een aandachtspunt dat zich in de buurt van de oogdouches (in dezelfde kleine ruimte) een open naaldencontainer bevindt, waarbij wordt opgemerkt dat dit risicovol is voor politiemedewerkers.

3.3. Verblijf / Verzorging en bejegening

III VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING	CELLEN Aantal Controles 4				OPHOUDKAMERS Aantal Controles 19			
OK	90%				69%			
Niet OK	4%				2%			
nvt	0%				18%			
Niet gecontroleerd	6%				10%			

III VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a Voeding	11	92%	1	8%				
1. Aangeboden/ verstrekt	4	100%	0	0%	21	66%	0	0%
2. Opslag/ houdbaarheids datum	3	75%	1	25%	12	63%	0	0%
3. Aanbod	4	100%	0	0%	6	19%	6	32%
b Luchten / Ontspanning	16	100%	0	0%	5	16%		
1. 2x daags luchten aangeboden	4	100%	0	0%				
2. Luchtplaats schoon	4	100%	0	0%	9	69%	0	0%
3. Lectuur	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
4. Rook-gelegenheid	4	100%	0	0%	4	31%		
c Hygiëne	14	88%	0	0%	2	13%		
1. Keuken schoon	3	75%	0	0%	1	25%		
2. Schone dekens/ lakens	4	100%	0	0%				
3. Opslag was gescheiden (vuil/schoon)	3	75%	0	0%	1	25%		
4. Producten hygiëne op voorraad	4	100%	0	0%				
d Medische verzorging	16	80%	2	10%	2	10%		
1. Voldoende mogelijkheden behandeling/ond	3	75%	1	25%				
2. Procedure inschakelen arts (GGD/GGZ)	4	100%	0	0%				
3. Bewaren/ verstrekking van medicijnen	4	100%	0	0%				
4. Uitvoering van controles op advies vd arts	2	50%	0	0%	2	50%		
5. Verbanddozen	3	75%	1	25%				
6. Medische Checklist	3	100%	0	0%				
e Bejegening	4	100%	0	0%				
1. Algemene indruk bejegening	4	100%	0	0%				

Voeding

Ten aanzien van de voeding heeft de commissie slechts op het onderdeel opslag/houdbaarheidsdatum in het cellencomplex in Tilburg éénmaal ingevroren zakjes brood aangetroffen waarvan de houdbaarheidsdatum was verstreken, hetgeen tijdens de vorige inspectie ook al was geconstateerd.

Luchten/Ontspanning

Voor zover de commissie kan beoordelen geschiedt het luchten van arrestanten conform de richtlijnen.

Hygiëne

De commissie heeft tijdens haar inspecties in 2020 geen onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de hygiëne.

Medische verzorging

Wederom is door de commissie vastgesteld dat in het cellencomplex in Middelburg het eerste onderzoek door de GGD-arts niet altijd in de daarvoor bedoelde artsenkamer plaatsvindt, maar 'op cel'. Dit is al jaren het geval en is door de commissie steeds opgebracht als kritiekpunt op de uitvoering van de arrestantenzorg door het TAT. Ook toegezegde verbeteringen, bijvoorbeeld het aanpassen van de alarmknop in de artsenkamer, komen niet tot stand. De normen voor onderzoek door de artsen zijn duidelijk omschreven in het reglement. De andere cellencomplexen hanteren de

voorgeschreven norm wel. Bovendien worden nu al dan niet bewust - maar onnodig - veiligheids- en privacyrisico's geaccepteerd. De commissie dringt er dan ook op aan deze situatie, spoedig en blijvend te corrigeren.

Ten aanzien van de procedure met betrekking tot het inschakelen van een arts (GGD/GGZ) en de uitvoering van controles op advies van de arts en de medische checklist heeft de commissie op geen enkele locatie aandachtspunten geconstateerd.

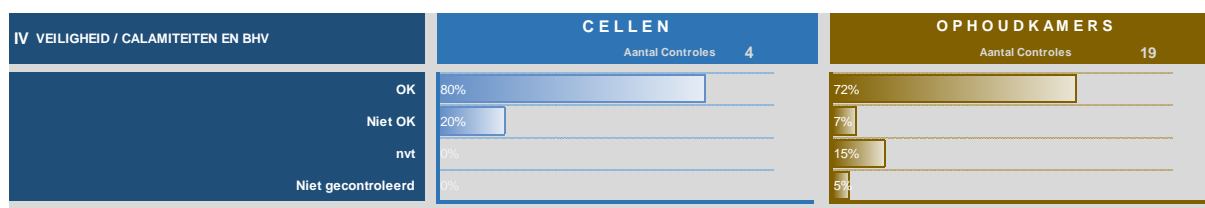
Met betrekking tot het bewaren/verstrekking van medicijnen heeft de commissie behoudens de situatie bij de ophoudlocatie in Bergen op Zoom geconstateerd dat dit op orde is. In Bergen op Zoom wordt het arrestanten toegestaan om zelf meegebrachte medicijnen in te nemen zonder dat eerst een arts wordt geraadpleegd. De commissie acht dit onwenselijk en riskant. Ten aanzien van het punt uitvoering van controles op advies van de arts heeft de commissie geen opmerkingen.

De verbanddozen bleken op een drietal locaties, te weten in het cellencomplex Middelburg, Goes en Etten-Leur, niet op orde. Zo was een deel van de inhoud van de verbanddozen over de datum en lijkt een periodieke controle te ontbreken. Hierbij wordt opgemerkt dat voor de locatie Etten-Leur dit een terugkerend punt van aandacht is.

Bejegening

In totaal heeft de commissie met 8 arrestanten gesproken, waaronder één minderjarige. 6 in de cellencomplexen en 2 in de rechtbanken. De arrestanten die de commissie tijdens haar inspecties hebben gesproken, waren zonder uitzondering tevreden over de wijze waarop zij werden bejegend.

3.4. Veiligheid, calamiteiten en BHV

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. BHV-Plan	4	8	0	0	41	11	0	4
1. Aanwezig, actueel, bekend	4	0	0	0	18	1	0	0
2. Ontruimings-oefening recent	0	4	0	0	13	3	0	2
3. Evaluatie	0	4	0	0	10	7	0	2
b. Bedrijfs hulpverlening	4	0	0	0	5	0	0	0
1. BHV'er aanwezig	4	0	0	0	5	0	0	0
c. Blusmiddelen	7	1	0	0	36	1	0	1
1. Beschikbaar	4	0	0	0	19	0	0	0
2. Periodieke Controle/ Onderhoud	3	1	0	0	17	1	0	1
d. Ontsluiting cellen/ ophoudkamers, routes	10	2	0	0	53	2	0	2
1. Bekend met werking/ mog.	4	0	0	0	17	0	0	2
2. Duidelijke vluchtroute	2	2	0	0	18	1	0	0
3. Uitgangen vrij	4	0	0	0	18	1	0	0
e. Toepassen bijz. observatie	12	0	0	0	19	1	33	4
1. Besluitvorming HOw	4	0	0	0	6	1	11	1
2. Aanzeggen gebruik observatie camera	4	0	0	0	7	0	11	1
3. Feitelijke observaties	4	0	0	0	6	0	11	2
f. Afleggen wapens (vuurwapen)	8	0	0	0				
1. Voorzieningen	4	0	0	0				
2. Procedure bekendheid en uitvoering	4	0	0	0				

Bedrijfsnoodplan

De commissie heeft tijdens haar inspecties geconstateerd dat op 1 locatie na op alle locaties een actueel, bekend bedrijfsnoodplan/calamiteitenplan aanwezig was. In Breda (teambureau Markdal) trof de commissie geen 'BHV-map' aan. Wel was er een algemeen BHV-plan aanwezig, echter zonder detailuitwerking. Deze bleek wel digitaal beschikbaar te zijn bij de BHV-specialist. De commissie beveelt aan om een BHV-map in te richten zodat het integrale BHV-plan voor alle personeel toegankelijk is.

In Zierikzee, Renesse, Middelburg (teambureau Walcheren) en in de cellencomplexen Breda, Tilburg en Middelburg heeft de commissie geconstateerd dat er dit verslagjaar geen ontruimingsoefeningen zijn gehouden, waarbij in een aantal gevallen is aangegeven dat dit te maken had met corona. Op een viertal locaties heeft de commissie moeten constateren dat er geen evaluatieverslag van de meest recent gehouden ontruimingsoefening beschikbaar was. Dit was het geval in Roosendaal, Etten-Leur, Goes en de rechtbank Middelburg. De commissie blijft dan ook aandacht vragen voor het houden van de jaarlijkse voorgeschreven ontruimingsoefeningen en het voorhanden hebben van een actueel verslag hiervan.

Bedrijfs hulpverlening (BHV)

Opgemerkt wordt dat dit punt betrekking heeft op de aanwezigheid van een BHV'er en dat dit punt in het inspectieverslag van 2020 niet van toepassing is. Desondanks heeft de commissie in een aantal gevallen hierop geïnspecteerd waarbij bleek dat dit punt doorgaans op orde was. BHV is bij de cellencomplexen en rechtbanken goed geregeld. In 2018 is er een verbeterslag gemaakt en is de

situatie op dit punt bij de ophoudkamers van de teambureau 's verbeterd. Deze verbetering is nog steeds goed zichtbaar.

Blusmiddelen

De beschikbaarheid van blusmiddelen was op alle locaties op orde.

Ten aanzien van de periodieke controle/onderhoud heeft de commissie tijdens de inspecties op een tweetal locaties geconstateerd dat dit punt niet op orde was. In het cellencomplex in Breda bleek dat de keuringsdatum van de blusdeken al meer dan een jaar was verlopen. In Roosendaal behoeft het onderhoud van de brandslang aandacht.

Ontsluiting cellen/ophoudlocaties, routes

De bekendheid met de werking/mogelijkheden bleek op alle locaties goed op orde. In het cellencomplex in Tilburg was net als in het voorgaande jaar in het tweede gedeelte van beide cellengangen geen vluchtroute aangegeven. Wanneer de brand-tussendeuren bij brand dichtvallen, is niet te zien waar de uitgang is. Er hangt weliswaar een prentje met de vluchtroute, maar die is niet in één blik overzichtelijk door de layout en de gebruikte iconen, waardoor de pijlen tegen elkaar in lopen. Hoewel de teamchef in 2019 had aangegeven dat de vluchtroutes op korte termijn middels belijning op de vloer zouden worden aangegeven, bleek dit nog niet te zijn gebeurd. Ook bij de tweede inspectie bleek dat hieraan geen uitvoering is gegeven. Op Middelburg (teambureau Walcheren) na was het punt 'Uitgangen vrij' op orde. Op voornoemde locatie trof de commissie grote voorwerpen (picknicktafel en brommers) aan bij de nooddeur naar de verzamelplaats. De commissie beveelt aan om deze voorwerpen te verplaatsen zodat de (nood)uitgang vrij wordt gehouden.

Toepassen bijzondere observatie

Dit punt bleek slechts op 1 locatie niet op orde. In Goes heeft de commissie geconstateerd dat observatie in de cel soms plaatsvindt zonder toestemming van de hOvJ, terwijl dit wel een vereiste is.

Afleggen wapens (vuurwapen)

De commissie heeft geconstateerd dat de bekendheid met en de uitvoering van de procedure omtrent het afleggen van wapens en pepperspray over het algemeen prima op orde is. Ten aanzien van de rechtbank Middelburg merkt de commissie hierover nog op dat wapens binnen deze rechtbank niet worden afgelegd, terwijl dit in de rechtbank Breda wel het geval is. De commissie vraagt hiervoor aandacht en beveelt aan om hier intern duidelijke afspraken over te maken.

3.5. Bijzondere aandachtspunten

V BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN	CELLEN Aantal Controles 4	OPHOUDKAMERS Aantal Controles 19
OK	100%	88%
Niet OK	0%	8%
nvt	0%	0%
Niet gecontroleerd	0%	4%

V BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC								
Aandacht voor thema's	12	100%	0	0%	0	0%	0	0%	43	88%	4	8%	0	0%	2	4%
1. Veiligheid/BHV	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	15	88%	2	12%	0	0%	0	0%
2. Medische verzorging	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	14	88%	1	6%	0	0%	1	6%
3. Minderjarigen	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	14	88%	1	6%	0	0%	1	6%

De commissie heeft in het afgelopen jaar in het bijzonder ook aandacht besteed aan de landelijke inspectiethema's: veiligheid/BHV, medische verzorging en minderjarigen. Voor de bevindingen hieromtrent wordt verwezen naar hetgeen hierover onder de betreffende hoofdstukken is opgenomen.

3.6. Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie

VI ONTVANGST, RONDELEIDING, VERKREGEN INFORMATIE	CELLEN Aantal Controles 4	OPHOUDKAMERS Aantal Controles 19
OK	100%	100%
Niet OK	0%	0%
nvt	0%	0%
Niet gecontroleerd	0%	0%

VI ONTVANGST, RONDELEIDING, VERKREGEN INFORMATIE	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC								
a. Algemeen	12	100%	0	0%	0	0%	0	0%	57	100%	0	0%	0	0%	0	0%
1. Wijze van ontvangst	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	19	100%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Wijze van rondleiden	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	19	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Verkregen info	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	19	100%	0	0%	0	0%	0	0%

De wijze van ontvangst, rondleiden en het verkrijgen van informatie door de medewerkers van het team Arrestantentaken en de basisteams is in alle gevallen als goed en correct ervaren. Er is ruim de tijd genomen voor de rondleiding en de inhoudelijke bespreking van de inspectiepunten.

3.7. Eventuele toevoegingen

Corona

Na hervatting van de inspecties vanaf de maand juni heeft de commissie aan de hand van de binnen de politie geldende werkinstructies met betrekking tot corona aandacht besteed aan de naleving hiervan. Deze werkinstructies zijn bedoeld om het besmettingsrisico met het coronavirus tijdens specifieke werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Gedurende het jaar zijn de werkinstructies aangepast op de actuele landelijke ontwikkelingen.

De commissie heeft tijdens haar inspecties geconstateerd dat de coronapreventie qua beschikbaarheid van middelen en hygiëne op orde was. Ten aanzien van het naleven van de coronamaatregelen merkt de commissie op dat het gezien de omstandigheden (kleine werkruimte, smalle gangen etc.) en de aard van de werkzaamheden haast onmogelijk is om de 1.5 meter maatregel te

handhaven. De commissie heeft aanvankelijk dan ook dringend geadviseerd om in situaties waar het houden van voldoende afstand onmogelijk is een mondkapje te dragen. Later werd het gebruik van een mondkapje verplicht. Daar waar tijdens de eerste inspecties na de hervatting naar voren kwam dat de corona-maatregelen niet op alle locaties even strikt werden nageleefd, constateerde de commissie tijdens latere inspecties een enorme verbetering hierin.

Vervoer van en naar de rechtbanken

Ten aanzien van het vervoer van en naar de rechtbanken merkt de commissie op dat alle voorgeleidingen aan de RC ten gevolge van corona niet langer fysiek plaatsvinden, maar via een televerbinding. Hetzelfde geldt voor raadkamerzittingen en (pro forma) zittingen van de meervoudige kamer die korter dan 3 kwartier duren. Als gevolg hiervan zijn de vervoersbewegingen door DV&O van en naar de rechtbank alsmede het aantal arrestanten sterk afgenomen.

Daarnaast is ten aanzien van de planning van het vervoer in 2020 een verbetering zichtbaar. Een coördinator DV&O verzorgt de planning ten behoeve van de rechtbank. De communicatie verloopt goed en knelpunten worden aangepakt.

Veiligheid van de vervoersmiddelen

Zoals in vorige jaren is de (on)veiligheid van de vervoersmiddelen eveneens een punt van aandacht. Hoewel de commissie zich realiseert dat dit niet in de invloedssfeer van de politie ligt, hecht zij er desondanks waarde aan om hier aandacht voor te blijven vragen.

Kindcheck

De commissie heeft in haar vergadering van september besloten om in het vervolg tijdens haar inspecties ook aandacht te besteden aan de kindcheck, nu dit onderwerp naar haar mening grote impact kan hebben op de gemoedstoestand van de arrestanten. Onduidelijkheid over de vraag waar hun kinderen worden ondergebracht, veroorzaakt immers doorgaans veel stress en onrust bij ingesloten ouders en raakt daarmee de arrestantenzorg. De commissie heeft in een drietal inspecties de kindcheck aan de orde gesteld. In alle gevallen bleek hiervoor aandacht te zijn.

3.8. Specifieke aandacht voor jeugdige, verslaafden en psychische aandoeningen

Jeugdige arrestanten worden in principe zo snel mogelijk overgebracht naar een cellencomplex. De commissie heeft geconstateerd dat er inmiddels in alle cellencomplexen cellen zijn die specifiek geschikt zijn gemaakt voor jeugdigen. Deze vier cellen in het cellencomplex in Tilburg zijn in het rustige gedeelte gelegen en voorzien van gekleurde wanden. Voor jeugdigen is er lectuur beschikbaar. Bij het cellencomplex Breda zijn geen ruimten speciaal ingericht voor jeugdigen. De verbouwing van het cellencomplex zal hierin de gewenste verbetering gaan brengen. Na een verbouwing van het cellencomplex te Middelburg beschikt het complex inmiddels over twee cellen voor jeugdigen. In deze cellen is een beeldscherm aanwezig waarmee allerlei computerapplicaties gebruikt kunnen worden. In de cellencomplexen wordt gebruik gemaakt van een eigen protocol voor de omgang met jeugdigen. Steekwoorden hierbij zijn: laagdrempelig communiceren, niet te veel woorden gebruiken, met de jeugdigen gaan zitten, meer aandacht geven, deur openhouden, in vereenvoudigde taal opgestelde huisregels, indien mogelijk extra luchtmomenten en apart van volwassen arrestanten laten luchten, aanwezigheid van stripboeken en een vast aanspreekpunt.

De ophoudkamers bij de rechtbank Breda zijn niet geschikt voor jeugdigen. Wel zijn er in Breda twee speciale ingerichte ruimten beschikbaar voor jeugdigen (civiel maar ook strafrechtelijk). Jeugdigen kunnen hier gebruik van maken tenzij er sprake is van agressief of afwijkend gedrag. De

ophoudkamers bij de rechtbank Middelburg zijn evenmin geschikt voor jeugdigen. Jeugdigen worden bij voorkeur in de kamer geplaatst die is gerealiseerd voor civielrechtelijke zaken. Bij de rechtbanken is er elke dag één functionaris aanwezig die zich over de jeugdigen ontfermt.

In de ophoudkamers van de teambureau's zijn er geen speciale voorzieningen voor jeugdigen. Dit is vanwege de kleinschaligheid lastig te realiseren waarvoor de commissie begrip heeft. Jeugdigen worden bij voorkeur niet ingesloten en in elk geval niet langer dan strikt noodzakelijk. In de praktijk wordt vaak een oplossing gevonden bijvoorbeeld door de jeugdige (onder toezicht) te plaatsen in een andere ruimte.

Tevens is er aandacht voor arrestanten met een verslaving en personen met verward gedrag. Wanneer sprake is van verslaving worden arrestanten naar een cellencomplex overgebracht en wordt zo snel mogelijk een GGD-arts ingelicht. Over het algemeen kan gesteld worden dat de contacten met de GGD redelijk tot goed zijn, maar dat beoordeling door een GGD-arts soms lang op zich laat wachten.

Personen met verward gedrag/psychiatrische problemen worden in principe overgebracht naar de SPOR (Spoedeisende Psychiatrische OnderzoeksRuimte). De samenwerking met de SPOR wordt als goed ervaren waarbij de lange wachttijden nog steeds aandacht vragen. De toename van het aantal verwarde personen blijft een zorgelijke ontwikkeling. In Zeeuws-Vlaanderen vormt de lange afstand tot de SPOR-opvang in Goes nog steeds een knelpunt.

3.9. Bevindingen van arrestanten

Zoals reeds onder paragraaf 3.3. aangegeven, heeft de commissie in totaal 8 arrestanten gesproken. Hieronder een weergave van de gesprekken met de arrestanten zoals die op de verschillende locaties hebben plaatsgevonden.

Rechtbank Breda:

“Er is één arrestant gesproken. Hij was tevreden over de bejegening. Hij had last van de te kille ruimte en was niet op de hoogte dat er dekens beschikbaar zijn. Ook wist hij niet dat er lectuur te krijgen was. Vervelend vond hij het lange wachten en de onduidelijkheid wanneer hij zou vertrekken”.

Rechtbank Middelburg:

“Wij hebben met één arrestant gesproken. Hij was zeer te spreken over de bejegening en verzorging. Het vervoer van Alphen a/d Rijn naar Middelburg was een rechtstreekse rit, waarbij hij de enige passagier was. Het vervoer terug was gepland voor 12.30 uur maar kon al voor 11 uur plaatsvinden”.

Cellencomplex Tilburg:

“De commissie heeft twee arrestanten gesproken: een minderjarige jongen van 15 jaar en een volwassene. Beiden waren te spreken over de bejegening en de accommodatie. De gang van zaken was beiden goed (schriftelijk en mondeling) uitgelegd. Dit positieve beeld werd bevestigd door enkele arrestanten die de commissie kort op de luchtplaats sprak”.

Cellencomplex Middelburg:

“We hebben met 2 arrestanten gesproken. Eén was hier voor het eerst en nog maar net ingesloten. Hij zei goed behandeld te worden. De ander was hier al eerder geweest. Hij vertelde eveneens altijd goed behandeld te zijn. Hij had wat te lezen gekregen. Dat is er altijd wel, zei hij, maar niet altijd in het

Nederlands. Verder vond hij het jammer dat de radio het niet doet. Volgens de begeleider heeft dit te maken met het abonnement dat hiertoe moet worden afgesloten”.

Cellencomplex Breda:

“We hebben twee arrestanten gesproken. Beiden gaven aan tevreden te zijn over de wijze waarop zij bejegend worden door het personeel van de TAT. Eén van hen zou naast radio ook iets van TV in de cel willen hebben”.

4. Conclusies en aanbevelingen

De commissie is in zijn algemeenheid tevreden over de omgang met en zorg voor de arrestanten in de eenheid, waarbij zij in de afgelopen jaren een opgaande lijn heeft waargenomen. Bij verschillende locaties zijn er kleine aandachtspunten geconstateerd die volgens de commissie snel verholpen kunnen worden. De commissie gaat er daarbij vanuit dat de verantwoordelijke teamchef de benodigde maatregelen zal treffen om herhaling in de toekomst te voorkomen. Op een aantal punten doet de commissie graag een aanbeveling:

- De commissie heeft ook in dit verslagjaar meerdere malen geconstateerd dat een tijdige, duidelijke en volledige reactie van de verantwoordelijke teamchef (van zowel de cellencomplexen als de ophoudlocaties van de rechtbanken en de teambureau's) op het inspectierapport en de conclusies en aanbevelingen zoals die door de commissie daarin zijn gedaan, ontbreekt. Nu de commissie van mening is dat een dergelijke reactie in het algemeen bijdraagt aan effectief toezicht op arrestantenzorg, blijft zij hiervoor aandacht vragen.
- Op diverse locaties blijken de oogdouches op verschillende punten niet op orde te zijn. Aangezien dit ook in de voorgaande jaren zo is geconstateerd door de commissie, blijft zij hier aandacht voor vragen.
- Ten aanzien van het fouilleren heeft de commissie op diverse locaties geconstateerd dat dit op verschillende onderdelen niet op orde is. Het verdient dan ook aanbeveling om hiervoor oog te blijven houden.
- In het cellencomplex Middelburg blijft de omstandigheid dat artsen het onderzoek van arrestanten in de meeste gevallen niet uitvoeren in de daarvoor bedoelde artsenkamer maar in de cel een voortdurende punt van zorg. De commissie dringt er dan ook op aan om dit punt in de reguliere overleggen met de GGD aan de orde te blijven stellen zodat deze situatie spoedig en blijvend kan worden opgelost.
- Voorts blijft de commissie aandacht vragen voor de veiligheid van arrestantenvervoer door DV&O en de verblijfsduur van arrestanten in de cellen in de gerechtsgebouwen. Nu de commissie heeft geconstateerd dat de verbetering ten aanzien van de verblijfsduur mede het gevolg is geweest van de aangepaste werkwijze in verband met corona (televoorgeleidingen en telezittingen) is het van belang om de ontwikkelingen op dit punt te blijven volgen.
- De commissie vraagt ondanks de geconstateerde verbeteringen op het gebied van bedrijfshulpverlening nog steeds aandacht voor het houden van de jaarlijkse voorgeschreven ontruimingsoefeningen en het voorhanden hebben van een actueel verslag hiervan.
- Tot slot vraagt de commissie ten aanzien van het cellencomplex in Tilburg -evenals vorig jaar- aandacht voor het ontbreken van een duidelijke vluchtroute, hetgeen de commissie van groot belang acht voor de veiligheid.

Bijlage: Overzicht locaties en aantal inspecties per locatie 2019

Locatie			Aantal inspecties
De Markiezaten			
Teambureau Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Jacob Obrechtlaan 9	1
Teambureau Roosendaal	Roosendaal	Nieuwstraat 6	1
De Baronie			
Teambureau Oosterhout	Oosterhout	Europark 30	1
Teambureau Markdal	Breda	Chasséveld 3	1
Teambureau Weerijjs	Etten-Leur	Stationsplein 37	1
Hart van Brabant			
Teambureau Groene Beemden	Tilburg	Brucknerlaan 18	1
Teambureau Langstraat	Sprang-Capelle	Tilburgseweg 23B	1
	Rijen	Anne Frankplein 1	1
Teambureau Leijdal	Tilburg	Karel Boddenweg 9	1
Teambureau Tilburg Centrum	Tilburg	Stationstraat 22	Per abuis niet ingepland. Inspectie zal in het eerste kwartaal van 2021 plaatsvinden
Zeeland			
Teambureau Oosterscheldebekken	Goes	Valckeslotlaan 6	1
	Renesse	Stoofweg 1	1
	Zierikzee	Kerkhof Zuidzijde 5	1
Teambureau Walcheren	Middelburg	Achter de Houttuinen 10	1
Teambureau Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen	Rosegracht 15	1
	Hulst	Van de Maelstedeweg 50	1
	Oostburg	Trageldam 1	1
Cellencomplexen			
Team arrestantentaken (TAT) Breda	Breda	Mijkenbroek 31	1
TAT Tilburg	Tilburg	Ringbaan West 232	2
TAT Torentijd	Middelburg	Torentijdweg 1	1
Rechtbanken			
Rechtbank	Breda	Stationslaan 10	2
Rechtbank	Middelburg	Kousteensedijk 2	1